

Občina Škofja Loka z izkušnjami v mednarodnem sodelovanju

(Loški razgledi št. 55)

I. Republika Italija

Italija je upravno sestavljena iz 20 dežel (le regione), izmed katerih ima 5 dežel¹ poseben status. Po italijanski ustavi so dežele samostojne ustanove z lastnimi pristojnostmi in nalogami v skladu z načeli, ki jih določa ustava². To pomeni, da občina ni odvisna od pokrajine in pokrajina ni odvisna od občine, pač pa ima vsaka od njih določene upravne naloge, pristojnosti ter vodi samostojne stike z deželno upravo in ostalimi upravnimi enotami. Kot vmesna stopnja lokalne samouprave je po italijanski ustavi pokrajina (le provincia), locirana med občino in deželo. Pokrajine imajo statutarno in finančno avtonomijo za usklajevanje javnih financ.

Medicina

Občina Medicina

Uradna stran občine Medicina:

<http://www.comune.medicina.bo.it/>

Sporazum podpisan v Medicini: 28. 5. 1966

Obnovljeni sporazum podpisan: 21. 6. 2008

Pobratena občina Medicina leži v deželi Emilia-Romagna v pokrajini Bologna. Pobratenje Občine Škofja Loka z občino Medicina sega v leto 1966, ko sta takratni predsednik Skupščine občine Škofja Loka Milan Osovnikar in župan Medicine Argento Marangoni podpisala sporazum o prijateljstvu in sodelovanju med mestoma. Kot so zapisali, so namreč ugotavljali, *»da je sodelovanje med občinama pomemben element vzajemnega razumevanja, ki krepi prijateljstvo in mir med narodi ter prijateljske stike.«* Predsednik

---

¹¹ Dežele s posebnim statusom: Sicilija (Sicilia), Sardinija (Sardegna), Aosta (Valle d'Aosta), Tretinsko in Zgornje Poadižje (Trentino-Alto Adige), Furlanija-Julijska krajina (Friuli-Venezia Giulia). Pristojnosti dežel s posebnim statusom niso določene v ustavi, ampak se določijo s posebnim statusom, ki ga država sprejme v obliki ustavnega zakona.

² Budja, Kocbek, Teritorialne členitve v državah članicah Evropske unije, str. 67.

skupščine Milan Osovnikar v katalogu »25. obletnica pobratenja z občino Romilly-sur-Seine in 20. obletnica pobratenja z občino Škofja Loka«, ki ga je izdala občina Medicina maja 1986 opisuje prve začetke sodelovanja med občinama: *»Spomladi leta 1962 je Škofjo Loko obiskala z avtobusom skupina iz Medicine, ki je obiskala Slovenijo. Na kopališču v Puštalu jo je sprejel predsednik Jože Nastran. Leta 1963 smo dobili vabilo, da se udeležimo praznika trgatve v Medicini. Tja smo odšli, Franc Urekar sekretar komiteja, Milan in Milica Osovnikar, zadnja v vlogi prevajalke. Udeležili smo se tudi praznovanja v sosednji občini Castel di San Pietro, kjer je predsednik Fernando Sabbioni izrazil željo po navezavi stikov z neko našo sosednjo občino. V letu 1963 so nam prijatelji iz Medicine vrnil obisk. Do takrat je bil župan v Medicini Roberto Pretti in še istega leta smo se dogovorili o izmenjavi študentov«.* V nadaljevanju opisuje izmenjave v letu 1964, ko se je škofjeloška delegacija udeležila občinskega praznovanja ter obisk škofjeloške košarkarske ekipe in pevcev – fantje iz Praprotna v letu 1965. Še isto leto je nogometno moštvo zastopalo škofjeloške barve na turnirju v Castel di San Pietro.

Tudi podpisnik listine Argento Marangoni zelo natančno opiše okoliščine, ki so pripeljale do podpisa o pobratenu obeh mest v zborniku občine Medicine Brodo di Serpe.³ Kot župan je bil izvoljen leta 1965 in prve dni decembra je z italijanskega Državnega odbora za pobratena mesta prejel vabilo na delovno srečanje z ustreznim jugoslovanskim odborom. Srečanje je potekalo v Zagrebu od 2. do 5. januarja 1966, italijansko delegacijo pa so sestavljale predstavniki iz občine Bologna, Modena, Carpi in Medicina. Kot opisuje v svojem delu, so bile teme na seminarju, ki jih je predstavljala jugoslovanska stran pretežno gospodarske narave z namenom iskanja stikov na zahod oz. izhod iz svoje izolacije. Jugoslovansko delegacijo so zastopali župani Beograda, Ljubljane, Zagreba, Zadra, predzadnji dan je prispel tudi župan občine Škofja Loka Milan Osovnikar s soprogo. V času tega srečanja sta se z županom Milanom Osovnikarjem dogovorila in uradno formalizirala razmerje obeh občin. V svojem članku opisuje: *»Na povratku sem se za nekaj dni ustavil v Škofji Loki, kjer smo med njihovo svečano sejo uradno podpisali protokol in namero o uradnem podpisu Listine o pobratenu. V Medicino sem se vrnil 10. januarja 1966 s spopolnoma drugačnim mnenjem glede pomena pobratenja in odločno namero o oživitvi tega projekta.«* Slovesnost ob uradnem podpisu Listine o pobratenu je bila organizirana v Medicini in sicer, 22. maja 1966. S podpisom sta se v imenu obeh občin Milan Osovnikar in

---

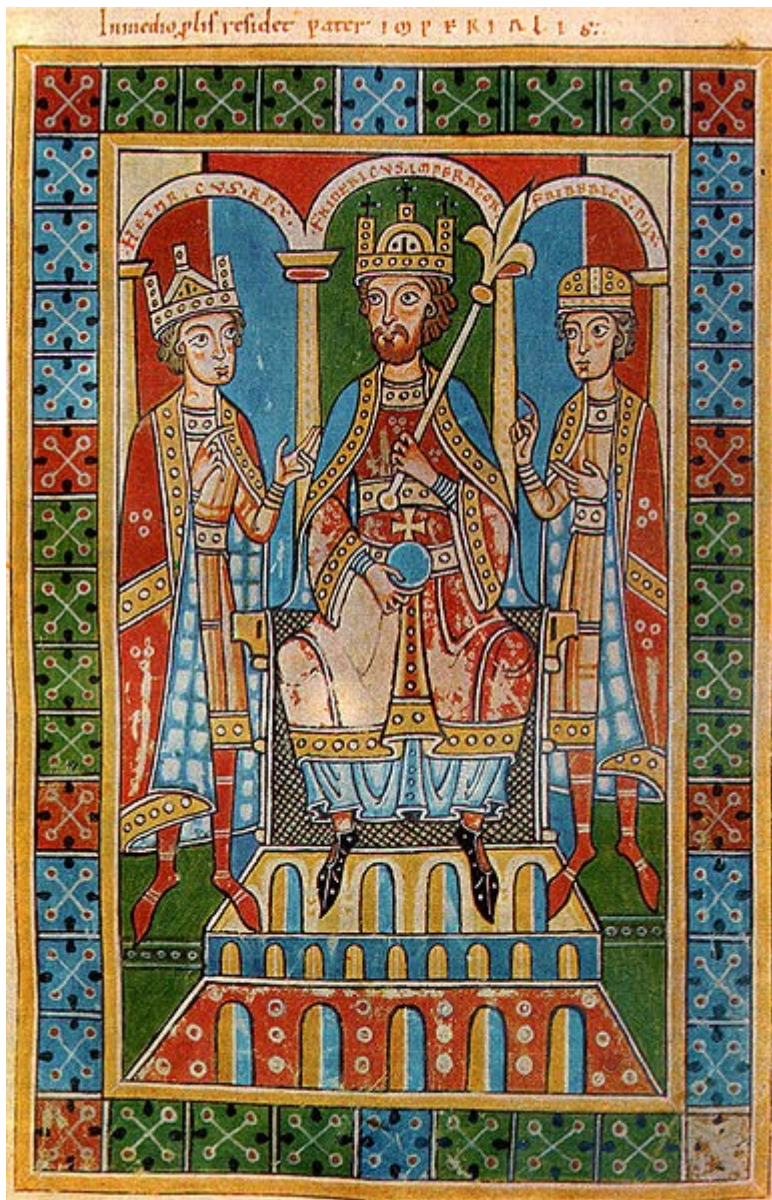
³ Marangoni, Brodo di Serpe, str. 59.

Argento Marangoni zavezala k medsebojnemu sodelovanju in spodbujanju izmenjave izkušenj z vseh ravni lokalnega življenja.

V 60. letih je bilo v Medicini čutiti številne konflikte, nešteto pregrad in ideloških nasprotij. Z ustanovitvijo Odbora za pobratenje, ki je bil odprt tudi za različna združenja, predstavnike zasebnih družb in tistih posameznikov, ki so bili pripravljeni delati in sodelovati pri projektih so uspeli preprečiti nadaljnja razhajanja glede sodelovanja s tujimi občinami. Z Odborom so uskladili koledar praznikov, določili tretjo nedeljo v septembru za organizacijo tedenskega sejma in s tem rešili njihovo finančno delovanje. Vsako leto septembra razstavljajo svoje kmetijske pridelke, organizirajo tržnico, na prvem mestu pa je seveda njihova zelo znana čebula. Kasneje so na ta dan določili spominske dneve v spomin na cesarja Friderika Barbaroso in tako po njem imenovali srednjeveške dneve. Slednji naj bi na enem svojih pohodov zbolel in bil pozdravljen v kraju, ki so ga kasneje poimenovali Medicina. V spomin na ta dogodek zadnje desetletje, vsako leto v septembru, pripravljajo srednjeveški festival, ki v mesto privabi na tisoče obiskovalcev. Lahko se strinjamo z Argentom Marangonijem, ko zaključí, da je *»pobratenje zelo pripomoglo k premagovanju sporov in podiranju pregrad. Upam si trditi, da je bilo na mednarodni ravni koristno v enaki meri kot na lokalni. Hvala pobratenju!«*⁴

---

⁴ Marangoni, Brodo di Serpe, str. 60.

Slika 1: Friderik I. Barbarossa in njegova sinova kralj Henry IV. in vojvoda Frederik V.. Srednjeveška iluminacija iz Kronike gvelfi in gibelini (Weingarten Abbey, 1179-1191).

Od sedemdesetih in osemdesetih let naprej so bile organizirane številne izmenjave osnovnošolskih otrok in poletne kolonije za otroke. Na tem mestu velja omeniti Malo Groharjevo kolonijo, ki je vsako leto privabljala številne učence in njihove mentorje med drugim tudi iz Medicine. Kakor omenja Milan Osovnikar v katalogu, naj bi bilo »prisotno tudi sodelovanje med zadružniki obeh občin, prav tako je občinski sindikat iz Škofje Loke sodeloval s sindikatom kmetijskih delavcev iz Bologne. Gospodarskega sodelovanja med gospodarstvi obeh občin ni bilo, razen izmenjave izkušenj pri melioracijah, kjer je pokazala poseben interes občina Smederevska Palanka«. Vzajemne izmenjave so bile na športnem

področju, med posameznimi športnimi društvi, predvsem pri košarki . Zdravko Krvina kot tedanji predsednik Skupščine občine Škofja Loka v pogovoru⁵ omenja številne seminarje, ki so bili organizirani na temo zdravstvenega sistema, davčne in socialne politike. Prav tako so bila organizirana srečanja med gasilskimi društvi, nogometnimi klubi in Pihalnimi orkestri.

Kot je bilo že omenjeno, Občina Medicina kot srednjeveško mesto vsako leto organizira festival »Il Barbarossa«, ki je zelo podoben naši srednjeveški prireditvi Venerina pot. Ime Barbarossa je zaščitni znak prireditve, ki ga v Medicini organizira tamkajšnje društvo Pro loco. V znamenju srednjeveškega dogajanja ulice Medicine ponovno zaživijo življenje izpred nekaj stoletij, saj svoje spretnosti predstavijo lončarji, izdelovalci papirja, denarja, perice, tkalke ter ostali predstavniki starodavnih obrti. Predstavijo se tudi plesalci srednjeveških plesov iz plesne šole Medicina. Veliko zanimanja pa so leta 2001 s svojimi nastopi vzbudili škofjeloški plesalci plesne skupine Pavana ter glasbene skupine Camerata Carniola. Skoraj vsako leto so se na italijanski prireditvi predstavile škofjeloške skupine, na naši Venerini poti pa plesalci iz pobratene občine.

Slika 2:

Županja Občine Medicina Nara Rebecchi in tedanji podžupan Občine Škofja Loka Borut Bajželj in predstavnika plesne skupine Pavana (Občina Medicina, 2001)

⁵ Ustni vir: Zdravko Krvina, 16. 2. 2009.

Poleg jesenskega festivala veliko ljudi obiše mesto tudi v oktobru, ko se odvijajo slovesnosti, namenjene predstavitvi njihovih pobratenih občin. Občina Medicina je leta 2001 povabila k sodelovanju predstavnike občine Škofja Loka, da bi se predstavili na prireditvi »Festa del Gemellaggio«. Zastavo škofjeloške občine so zastopali predstavniki tamburaške skupine Bisernica⁶ iz Reteč pri Škofji Loki v spremstvu občinske delegacije in predstavnice Zavoda za pospeševanje turizma Blegoš. Tamburaši Bisernice so odprli festival s svojim koncertom 27. oktobra 2001 in navdušili poslušalce v dvorani Sala Auditorium v Medicini. Predsednik Janez Kermelj je doživeto opisal večerni dogodek: *»Koncert smo začeli z nekaterimi narodnimi pesmimi ter nadaljevali s koncertnimi skladbami, pisanimi za tamburaške orkestre in večno zelenimi melodijami. Ko pa sta prišli na repertoar Santa Lucia in Nabuko se nam je občinstvo pridružilo s petjem in vzdušje v dvorani je bilo nepozabno. Navdušenje je pokazala tudi županja mesta, ki nam je izročila priznanje in nas povabila k ponovnemu obisku. Naslednji dan smo bili še v Domu oskrbovancev in tudi tam navdušili vse prisotne.«*

Ob 47. prazniku partnerstva s pobratenimi občinami (Romilly, Pescia, Škofja Loka), ob 500. obletnici organiziranega srednjeveškega sejma in 17. spominskih dnevih, posvečenih spominu na cesarja Friderika Barbarosso (1152–1190)⁷ sta se leta 2007 na vabilo županje Nare Rebecchi odzvala predsednica Komisije za mednarodno sodelovanje in pobratenje Lidija Goljat in član Komisije Anton Bogataj. Takrat sta se z občinskimi predstavniki občine Medicina pogovarjala o nadaljnjem sodelovanju.

V okviru občinskega praznovanja leta 2008 sta Škofjo Loko ponovno obiskala podpisnik Listine o pobratenju Argento Marangoni in sedanja županja Nara Rebecchi. Ob 40-letnici podpisa Listine sta škofjeloški župan Igor Draksler in županja Nara Rebecchi dne 21. junija 2008 v Škofji Loki podpisala Listino o nadaljnjem sodelovanju. Ob podpisu je županja v svojem nagovoru poudarila: *»Seganje v zgodovinske korenine, želje po medsebojnem sodelovanju med dvema narodoma in medsebojnem spoznavanju na vseh področjih javnega, gospodarskega, socialnega in kulturnega življenja priča o prisotnosti skupaj cenjenih vrednot sklenjenega prijateljstva. Izraža tudi hvaležnost za srečanja, ki so vplivala na najgloblje vezi naše skupnosti: tradicijo, prijateljstvo, med temi tudi na mlade ter umetnost. Na koncu pa posebno mesto zavzema kultura, ki ji v Škofji Loki pripisujete posebno mesto pri povezovanju in komunikaciji med srednjeveškima mestoma.«*

---

⁶ V letu 2002 so praznovali 80-letnico neprekinjenega tamburanja v Retečah.

⁷ Leta 1152 je na prestol Svetega rimskega cesarstva stopil cesar nemške narodnosti Friderik I. Hohenstaufen, bolj znan kot Barbarossa ali Rdečebradec.

Prav zaradi pobratenja med občinama je bila Občina Škofja Loka oktobra istega leta povabljen k sodelovanju pri evropskem projektu Europe2gether, na katerega se je prijavila provinca Bologna. Projekt je finančno podprla Evropska komisija v sklopu programa Evropa za državljane 2007–2013. Ena od dejavnosti projekta je bilo srečanje vseh pobratenih občin province Bologna in mednarodna konferenca na temo evropskega državljanstva, identitete in možnosti različnega povezovanja med pobratenimi občinami v Evropi. Uvodne besede je podala predsednica Province Beatrice Draghetti, nosilne teme srečanja so pripravili docenti in profesorji bolonjske Univerze, intervence pa župani partnerskih mest. Občinsko delegacijo so sestavljali Borut Bajželj in Anton Bogataj kot člana Komisije za mednarodno sodelovanje in pobratenje in mag. Andreja Ravnihar Megušar, ki je poleg sodelovanja med srednjeveškima občinama Škofja Loka - Medicina predstavila tudi referat z naslovom »Prihodnost evropske integracije in demokracije«.

Argento Marangoni je v svojem nagovoru ob podpisu Listine o nadaljnjem sodelovanju v Škofji Loki poudaril: *»Cilji enotne Evrope se kljub številnim preprekam in težavam vendarle uresničujejo. Zahvaljujem se vsem, ki so prispevali k uspehu tega programa. Vsa pobratenja so dodala opeko k izgradnji te evropske stavbe. Po mojem mnenju bi bilo potrebno to izkušnjo razširiti še na druge države, tudi na mediteransko območje.«*

Ob 40-letnici pobratenja med srednjeveškima mestoma je bila na pobudo občine Škofja Loka organizirana razstava umetniških del profesorja Luige Samoggia in škofjeloškega fotografa Tomaža Lundra. Odprtje razstave je organizirala Občina Škofja Loka, in sicer 3. decembra 2008 v Mali razstavnici galeriji Občine Škofja Loka. Profesor Luigi Samoggia, ki je hkrati tudi predsednik Odbora za pobratenje v Medicini, se je leta 1969 prvič udeležil Male Groharjeve slikarske kolonije v Škofji Loki in tako v mednarodnem kulturnem vzdušju preživel obdobje intenzivnega likovnega ustvarjanja z znanimi umetniki. V sedemdesetih letih je na razstavi na Loškem gradu predstavil svoja dela še z drugimi umetniki iz Medicine. Zelo zgovorne so besede, ki jih je ob odprtju razstave zapisala županja Nara Rebecchi v katalogu Most med srednjeveškimi mesti: *»Hitre poteze s svinčnikom, ki jih je potegnil takrat mali Luigi izžarevajo tiste prve občutke ob pogledu na nov in očarljiv prostor, kraj in kulturo. Gre za iste občutke, ki sem jih sama čutila ob prvem pogledu na vaše lepo mesto in prelesto pokrajino.«*

Slika 3: Odprtje razstave »Most med srednjeveškimi mesti«, Tomaž Lunder in Luigi Samoggia (Mala razstavna galerija Občine Škofja Loka, 3. december 2009)

Sredi decembra 2008⁸ je Občina Škofja Loka v sodelovanju s Skupnostjo občin Slovenije pripravila delovni posvet z naslovom Uspešno čezmejno sodelovanje s pomočjo EU sredstev. V program je bila vključena tudi predstavitev evropskega programa Program za državljane 2007–2013, ki ga je predstavila A. Tiziana de Nittis iz Službe za mednarodne odnose province Bologna. Omenjena provinca ima 60 občin, med njimi je tudi pobratena občina Medicina.

Občina Škofja Loka je kot prijaviteljica evropskega projekta »Majhna evropska mesta-živa, kreativna in inovativna mesta za življenje in delo uspešno kandidirala na razpisu v sklopu programa »Evropa za državljane 2007-2013«. Projekt je vključeval tri mednarodne

---

⁸ Opisani dogodek je že naveden v poglavju Mednarodne izkušnje Občine Škofja Loka.

konference in združeval ljudi iz lokalnih skupnosti različnih delov Evrope. V njem so razen delegacije iz Medicine sodelovala tudi partnerska mesta Carlow, Medicina, Tabor, Varaždin in Freising.

Prva konferenca je potekala od 17. do 20. junija 2009 z naslovom Management naravne in kulturne dediščine. Druga konferenca je potekala od 8. do 11. septembra 2009 z naslovom Družbena odgovornost podjetij-vpetost v lokalno okolje in tretja - z naslovom Mesto za mlade – mladi za mesto” od 6. do 9. maja 2010. Prav na vseh konferencah sto sodelovali trije predstavniki iz Medicine.

Viri:

- *Gorenjski glas*, Kranj, 21. 3. 1978, str. 2.
- *Gorenjski glas*, Kranj, 8. 10. 1971, str. 10.
- <http://eur-lex.europa.eu>, Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Dialog civilnih družb med EU in državami kandidatki, Bruselj, 29.6.2005.
- http://ec.europa.eu/towntwinning/links/links_fr.html
- Uradni list L 378, 27/12/2006 str. 32–40, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32006D1904:SL:HTML>
- Ustni vir: Zdravko Krvina, 16. februar 2009.
- Utrip, Škofja Loka, avgust 2006, str. 17.

Literatura:

- Bogataj, Jože: Če obleka naredi človeka, kaj (kdo) pa potem šolo?. *Gimnazija Škofja Loka – 50 let*, Škofja Loka : Gimnazija, 2000, str. 115–116.
- Budja, Aleš in Kocbek, Mihael: Teritorialne členitve v državah članicah Evropske unije. *Lex Localis*. Maribor : Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila, 2008, str. 1–30.
- Grafenauer, Božo: Lokalna samouprava v Avstriji – občinska ureditev v deželi Koroški. *Lex localis*, letnik II, št. 1. Maribor : Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila, 2004, str. 54.
- 25°Anniversario di Gemellaggio con Romilly-sur-Seine. 20° Anniversario di Gemellaggio con Škofja Loka. Comune di Medicina: Maggio 1986.
- 1. pionirsko prvenstvo SFRJ v smučanju: 3. – 5. februar 1972. Škofja Loka: februar 1972.
- Most med srednjeveškima mestoma«: 40 - letnica pobratenja med občinama Škofja Loka in Medicina »Most med srednjeveškima mestoma«: december 2009.
- Marangoni Argento: Škofja Loka e gemellata con medicina da 40 anni. *Brodo di Serpe*. Medicina : Pro Loco Medicina, št. 4, december 2006.
- 100 let športa v občini Škofja Loka, 1906–2006, Škofja Loka : Športna zveza, 2006, str. 134.